

CƠ CHẾ MỚI GIÚP TĂNG TỐC, KIẾN TẠO NỀN TẢNG VỮNG CHẮC ĐỂ PHÁT TRIỂN KHU CNC ĐÀ NẴNG

TS Phùng Tấn Việt¹, TS Võ Văn Chi²

¹Trưởng ban Quản lý Khu CNC Đà Nẵng

²Ban Quản lý Khu CNC Đà Nẵng

Khu Công nghệ cao (CNC) Đà Nẵng là một trong ba Khu CNC cấp quốc gia. Qua hơn 7 năm xây dựng và phát triển, Khu CNC Đà Nẵng đã đạt được một số kết quả ban đầu về phát triển hạ tầng cứng và mềm, tuy nhiên vẫn còn nhiều khó khăn, vướng mắc trong quá trình phát triển. Để giải quyết vấn đề này, Chính phủ đã ban hành cơ chế, chính sách đặc thù cho Khu CNC Đà Nẵng, giúp tăng tốc và kiến tạo nền tảng vững chắc để Khu CNC Đà Nẵng sớm trở thành động lực phát triển kinh tế - xã hội khu vực miền Trung và Tây Nguyên.

Phát triển chưa tương xứng với tiềm năng

Khu CNC Đà Nẵng là một trong ba khu CNC cấp quốc gia, được thành lập năm 2010 với quy mô diện tích ban đầu là 1.128,40 ha, nay mở rộng lên 1.500 ha, bao gồm Khu CNC, Khu phụ trợ phía nam và Khu công nghệ thông tin tập trung. Nằm trên quốc lộ 1A, gần tuyến đường cao tốc quốc gia, điểm cuối của hành lang kinh tế đông - tây, sân bay quốc tế, cảng biển trong phạm vi 25 km và sẽ trở thành khu đô thị phía tây bắc của thành phố Đà Nẵng, nên Khu CNC Đà Nẵng có nhiều lợi thế để phát triển. Theo kinh nghiệm của các khu CNC quốc gia đi trước (Khu CNC Hoà Lạc và Khu CNC TP Hồ Chí Minh), thời gian trên 10 năm đủ dài để Khu CNC Đà Nẵng có thể tiếp thu, vận dụng nhiều kinh nghiệm từ thu hút đầu tư, xây dựng hạ tầng, quản lý nhà nước... nhằm rút ngắn thời gian phát triển, phù hợp với đặc thù của khu vực, địa phương, giúp đẩy nhanh ứng dụng CNC phục vụ phát triển kinh tế - xã hội của khu vực miền Trung và Tây Nguyên.

Một trong những điểm thuận lợi của Khu CNC Đà Nẵng là được quy hoạch tại khu vực đồi núi, đất nông nghiệp nên chi phí giải phóng mặt bằng thấp, có thể triển khai nhanh và thuận lợi hơn so với các khu CNC ở Hà Nội và TP Hồ Chí Minh, đồng thời giúp giá thuê đất tại đây thấp nhất trong số các khu CNC quốc gia. Tính đến nay, Khu CNC Đà Nẵng đã có hơn 400 ha đất sạch, với đầy đủ hạ tầng kỹ thuật điện nước, viễn

thông, sẵn sàng phục vụ các dự án đầu tư và đang tiếp tục đẩy mạnh thực hiện các giai đoạn còn lại. Ban Quản lý Khu CNC đã cấp giấy chứng nhận đăng ký đầu tư cho 10 dự án với tổng vốn đầu tư gần 250 triệu USD, sử dụng 34,6 ha đất, trong đó có 3 dự án FDI 100% vốn Nhật Bản và 7 dự án trong nước (Dự án Trung tâm thương mại - dịch vụ logistics Khu CNC Đà Nẵng do Công ty Cổ phần logistics CNC Đông Nam Á thực hiện, với tổng vốn đầu tư 54,2 triệu USD; Dự án Nhà máy số ESTEC do Công ty TNHH kỹ thuật công nghệ điện tự động Biển Đông thực hiện, với tổng vốn đầu tư hơn 8 triệu USD; Dự án Nhà máy sản xuất thiết bị thủy lực do Công ty Tokyo Keiki, Nhật Bản thực hiện, với tổng vốn đầu tư 40 triệu USD...). Hiện đã có 2 doanh nghiệp 100% vốn đầu tư Nhật Bản thuộc lĩnh vực cơ khí chính xác đi vào hoạt động sản xuất, đạt doanh thu, giá trị xuất khẩu hơn 65 tỷ đồng/năm. Mới đây, Ban Quản lý Khu CNC đã trao Giấy chứng nhận đăng ký đầu tư thêm một dự án sản xuất thiết bị tự động hóa trong ngành may mặc của Công ty Yamato Sewing Machine MFG Co., Ltd. (Nhật Bản), với tổng vốn đầu tư 28,5 triệu USD.

Những kết quả bước đầu nêu trên của Khu CNC Đà Nẵng là rất đáng ghi nhận, nhưng so với 2 khu CNC quốc gia còn lại, hoạt động xúc tiến đầu tư của Khu CNC Đà Nẵng còn chưa tương xứng với tiềm năng, do một số khó khăn chính sau:

Thứ nhất, Khu CNC Đà Nẵng còn nhiều khó khăn trong việc thu hút nguồn nhân lực chất lượng cao. Việc tham gia của các trường đại học và các tổ chức nghiên cứu vào sự phát triển của Khu CNC Đà Nẵng mới chỉ dừng lại ở việc thiết lập mối quan hệ hợp tác, phối hợp triển khai một số hoạt động. Để có thể đi sâu vào hoạt động đào tạo nhân lực chất lượng cao cần có các chính sách hỗ trợ tài chính, có cơ chế phối hợp đào tạo, thực hiện các đề tài nghiên cứu khoa học. Tuy nhiên, các vấn đề về thu nhập, điều kiện làm việc, môi trường sống vẫn chưa có chính sách thực sự hấp dẫn để thu hút nhân tài. Vì vậy, nguồn nhân lực thực hiện công tác xúc tiến đầu tư chưa đáp ứng được yêu cầu... Đây là một trong những nguyên nhân chính dẫn đến tốc độ đầu tư chậm, quy mô chưa phát triển tương xứng với tiềm năng.

Thứ hai, hệ thống hạ tầng kỹ thuật Khu CNC Đà Nẵng vẫn chưa đồng bộ, cả về hệ thống giao thông, đèn chiếu sáng, vệ sinh môi trường, hay hệ thống nhà máy xử lý nước thải giai đoạn 1..., đã dẫn đến không đảm bảo tốt an ninh trật tự. Mới có 10/18 tuyến đường nội bộ đã hoàn thành và bàn giao, hệ thống giao thông kết nối Khu CNC với trung tâm thành phố và các địa phương lân cận chưa thật hoàn thiện (chưa có tuyến xe buýt đến Khu CNC...). Khu còn thiếu nguồn vốn để xây dựng các công trình thiết yếu, cơ sở vật chất, mua sắm trang thiết bị cho các phân

■ Khoa học - Công nghệ và Đổi mới sáng tạo

khu vốn được xem là trái tim của khu CNC (nghiên cứu - phát triển, ươm tạo và đào tạo). Trong khi các Ban Quản lý Khu CNC Hòa Lạc và Khu CNC TP Hồ Chí Minh đã cơ bản hoàn thiện cơ cấu tổ chức, Ban Quản lý Khu CNC Đà Nẵng hiện chưa có đơn vị sự nghiệp KH&CN để triển khai các hoạt động nghiên cứu - phát triển, ươm tạo và đào tạo để đảm bảo phát triển đúng định hướng là một khu CNC đa chức năng...

Cơ chế đặc thù với nhiều ưu đãi

Với quyết tâm từ Trung ương đến địa phương, nhằm xây dựng Khu CNC Đà Nẵng trở thành hạt nhân trong việc ứng dụng CNC, tạo bước phát triển nhảy vọt và bền vững về kinh tế - xã hội của Đà Nẵng, cũng như cả khu vực miền Trung và Tây Nguyên, ngày 4/1/2018 Thủ tướng Chính phủ Nguyễn Xuân Phúc đã ký ban hành Nghị định số 04/2018/NĐ-CP quy định cơ chế, chính sách ưu đãi đối với Khu CNC Đà Nẵng (có hiệu lực từ ngày 20/2/2018), tạo điều kiện rất lớn cho việc thu hút đầu tư tại đây. Cụ thể là:

Theo Nghị định số 04/2018/NĐ-CP, các tổ chức, cá nhân trong và ngoài nước xúc tiến đầu tư tại Khu CNC Đà Nẵng sẽ được hưởng nhiều chính sách ưu đãi, như hỗ trợ tiền thuê đất, thuế thu nhập doanh nghiệp, thuế nhập khẩu, tín dụng đầu tư. Doanh nghiệp được ưu đãi thuế suất ở mức 10% trong thời hạn 15 năm khi thực hiện dự án đầu tư mới trong Khu CNC. Đối với các dự án đầu tư mới có quy mô vốn từ 3.000 tỷ đồng trở lên được áp dụng thuế suất ưu đãi 10% trong thời hạn 30 năm. Ngoài ra, các doanh nghiệp này còn được miễn thuế thu nhập doanh nghiệp trong 4 năm và giảm 50% trong 9 năm tiếp theo.

Về thuế nhập khẩu, các dự án đầu tư tại Khu CNC Đà Nẵng được miễn thuế đối với hàng hóa nhập khẩu để tạo tài sản cố định, bao gồm: Máy móc, thiết bị; phương tiện vận tải chuyên dùng trong dây chuyền công nghệ sử dụng trực tiếp cho hoạt động sản xuất của dự án; vật tư xây dựng trong nước chưa sản xuất được; áp dụng cho cả dự án đầu tư mới lẫn dự án đầu tư mở rộng. Các nguyên liệu, vật tư, linh kiện phục vụ sản xuất mà trong nước chưa

Công bố Nghị định mới về cơ chế chính sách ưu đãi dành cho Khu CNC Đà Nẵng.

sản xuất được cũng được miễn thuế nhập khẩu trong vòng 5 năm kể từ thời điểm bắt đầu sản xuất trong Khu CNC. Đặc biệt, để khuyến khích phát triển hoạt động KH&CN, doanh nghiệp được miễn thuế nhập khẩu đối với thiết bị, tài liệu, sách báo khoa học chuyên dùng sử dụng trực tiếp cho nghiên cứu khoa học và phát triển công nghệ, phát triển hoạt động ươm tạo công nghệ, ươm tạo doanh nghiệp KH&CN, đổi mới công nghệ trong lĩnh vực CNC.

Về đất đai, các dự án đầu tư sẽ được miễn toàn bộ tiền thuê đất trong cả thời hạn thuê đối với: Đất xây dựng công trình giao thông và hạ tầng kỹ thuật, đất cây xanh, đất có mặt nước, công viên sử dụng công cộng theo quy hoạch chung và quy hoạch phân khu được phê duyệt; đất xây dựng công trình sự nghiệp của các tổ chức sự nghiệp công lập; đất xây dựng cơ sở đào tạo nhân lực CNC; đất thực hiện dự án nhà ở cho chuyên gia, người lao động thuê khi làm việc tại Khu CNC; dự án thuộc danh mục lĩnh vực đặc biệt ưu đãi đầu tư (trừ dự án đầu tư xây dựng, kinh doanh kết cấu hạ tầng Khu CNC).

Cũng theo Nghị định này, nhà đầu tư, chuyên gia và người lao động là người Việt Nam định cư ở nước ngoài, người nước ngoài làm việc trực tiếp tại Khu CNC Đà Nẵng và thành viên gia đình (gồm bố, mẹ, vợ hoặc chồng, con đẻ, con nuôi dưới 18 tuổi) được xem xét cấp thị thực có giá trị xuất, nhập cảnh nhiều lần với thời hạn phù hợp mục đích nhập cảnh.

Về nguồn vốn huy động để đầu tư phát triển Khu CNC Đà Nẵng, Nghị định cũng nêu rõ ngân sách Trung ương ưu tiên bố trí đủ số vốn bổ sung có mục tiêu (phần vốn ngân sách Trung ương cam kết hỗ trợ trong từng giai đoạn) cho ngân sách thành phố để thực hiện các dự án, công trình trong Khu CNC và các chương trình quốc gia về phát triển

Khu CNC. Hàng năm, trong trường hợp vượt thu ngân sách Trung ương, Chính phủ báo cáo Ủy ban Thường vụ Quốc hội ưu tiên hỗ trợ vốn cho Khu CNC Đà Nẵng nhằm sớm giúp Khu CNC hoàn thành đầu tư hạ tầng, cơ sở vật chất kỹ thuật vào năm 2020. Đặc biệt, Chính phủ sẽ ưu tiên huy động vốn ODA cho Đà Nẵng để đầu tư xây dựng kết cấu hạ tầng kỹ thuật, hạ tầng xã hội và các dự án xây dựng công trình tiện ích công cộng cần thiết, trung tâm ươm tạo doanh nghiệp CNC... Việc bố trí vốn đối ứng trong nước cho các dự án, công trình này do ngân sách thành phố bảo đảm. Hàng năm, UBND thành phố Đà Nẵng tập trung bố trí đủ nguồn vốn đầu tư từ ngân sách địa phương để hoàn thành các dự án, công trình trong Khu CNC theo kế hoạch được phê duyệt; đồng thời, Ban Quản lý Khu CNC được huy động vốn trong nước để đầu tư xây dựng, phát triển Khu CNC Đà Nẵng.

Như vậy, có thể thấy Nghị định 04/2018/NĐ-CP là cú hích lớn cho việc thu hút đầu tư vào Khu CNC Đà Nẵng. Bước đầu, Khu CNC Đà Nẵng đã tiếp đón nhiều đối tác trong nước và quốc tế từ Nhật Bản, Hàn Quốc, châu Âu... đến tìm hiểu môi trường đầu tư tại Khu CNC. Năm 2018 với chủ đề trọng tâm là "Năm đẩy mạnh thu hút đầu tư", Ban Quản lý Khu CNC Đà Nẵng đặt mục tiêu sẽ thu hút hơn 4 dự án với tổng vốn đầu tư trên 100 triệu USD, ưu tiên thu hút các thương hiệu lớn trong lĩnh vực CNC, phát triển công nghệ sạch và tiết kiệm năng lượng.

Hy vọng với những điều kiện thuận lợi mới, Khu CNC Đà Nẵng sẽ sớm trở thành hạt nhân để hình thành khu đô thị CNC của Đà Nẵng, góp phần thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội của địa phương, cũng như khu vực miền Trung và Tây Nguyên trong thời gian tới.